

УДК 378.14 : 616.3 (477.84)
DOI 10.11603/me.2414-5998.2018.1.8291

Г. В. Лихацька

*ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”*

МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 2

H. V. Lykhatska

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

METHODOLOGICAL OF TEACHING GASTROENTEROLOGY FOR ENGLISH SPEAKING STUDENTS AT THE DEPARTMENT OF INTERNAL MEDICINE

Мета роботи – вивчити методологію викладання гастроентерології англomовним студентам на кафедрі внутрішньої медицини № 2.

Основна частина. На кафедрі внутрішньої медицини № 2 проходять навчання іноземні студенти. Під час проведення практичного заняття викладач використовує індивідуальний підхід до кожного студента. Вивчення нового матеріалу відбувається у формі дискусії. Для цього використовуються навчальні фільми, мультимедійні презентації тощо. Одним з основних методів контролю знань студентів є тестування. Крім оволодіння теоретичними знаннями, студент аналізує клінічну картину захворювання безпосередньо біля ліжка хворого. На циклі гастроентерології студенти розпізнають основні симптоми і синдроми при захворюваннях органів травлення, ознайомлюються з методами дослідження в гастроентерології, а також самостійно трактують результати проведених досліджень. На лекціях студенти фіксують лекційний матеріал. Ми дійшли висновку, що при поясненні матеріалу потрібно використовувати англійську термінологію, дублюючи її латинською та українською. Основний лекційний матеріал краще подавати у вигляді логічних схем та таблиць з мінімальним текстовим навантаженням. Викладачі кафедри активно залучають англomовних студентів до участі у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. У цьому році наші студенти зайняли два призові місця у галузі “Гастроентерологія” на міжнародних медичних конгресах студентів та молодих учених. Колектив кафедри видано два англomовних підручники з основ внутрішньої медицини, що включають розділ з гастроентерології.

Висновки. 1. Динамічне забезпечення педагогічного процесу новітніми інформаційними технологіями, систематичне оновлення навчальних матеріалів, включаючи стендові і тестові завдання, сприяють постійному підвищенню компетенції майбутніх професіоналів. 2. Якісна підготовка англomовних студентів з гастроентерології вимагає заходів з узагальнення здобутого теоретичного та клінічного матеріалу, формування у студента практичних навичок.

Ключові слова: гастроентерологія; кафедра внутрішньої медицини № 2; методологія.

The aim of the work – to study the methodology of teaching Gastroenterology for English speaking students at the Department of Internal Medicine No. 2.

The main body. International students study at the Department of Internal Medicine No. 2. During a practical session, a teacher applies student-centred approach to each individual. Studying is performed in the manner of discussion. Educational films, multimedia presentations, etc. are used. Testing is one of the main methods of students' academic performance rating. In addition to achieving theoretical knowledge, a student has an opportunity to analyse clinical picture of a disease by patients' bed-side. During the series of gastroenterology, students learn how to identify the main symptoms and syndromes in cases of digestive disorders; get acquainted with study methods in Gastroenterology, and try to interpret the diagnosis results independently. At lectures, students try to put into writing lecture information. We decided that when explaining the material it is necessary to use English terminology, repeating it in Latin and in Ukrainian. The main lecture material is better to present in the form of logical figures and tables with minimal text, the teachers of the department actively attract English-speaking students into participating in national competitions in student's research papers in Gastroenterology. This year, our students took two winning places at the International Medical Congresses of Students and Young Scientists.

Conclusions. 1. Dynamic pedagogical process supplied with the latest information technologies and regular updating of training materials, including display stands and tests, contributes to the continuous improvement of rising professionals' competence. 2. The qualitative training of students of English language form of study in Gastroenterology requires taking measures for the generalization of acquired theoretical and clinical information; as well as to the practical skills development in students.

Key words: gastroenterology; internal medicine department; methodology.

© Г. В. Лихацька

Вступ. У теперішній час у медичних вузах України з кожним роком зростає кількість студентів-іноземців. У свою чергу, збільшення кількості студентів-іноземців вимагає адаптації навчального процесу до особливостей їх підготовки із подоланням низки об'єктивних труднощів. Певні труднощі в роботі зі студентами-іноземцями залежать від їх національних особливостей, менталітету, психіки та розумової діяльності. На сучасному етапі головним завданням вищої освіти є збереження та забезпечення необхідної якості професійної підготовки фахівців і пошук механізмів її підвищення.

Мета роботи – вивчити методологію викладання гастроентерології англomовним студентам на кафедрі внутрішньої медицини № 2.

Основна частина. Підготовка кваліфікованих спеціалістів, що мають сучасні теоретичні та практичні вміння і бажання до самовдосконалення, є кінцевою метою будь-якого педагогічного процесу. Тому основним завданням викладання медицини, а зокрема гастроентерології, є розвиток у студентів клінічного мислення шляхом синтезу глибоких теоретичних знань, практичних навичок та клінічного досвіду [1, 2].

На кафедрі внутрішньої медицини № 2 проходять навчання іноземні студенти. Сучасний розвиток медицини вимагає від вузів постійного удосконалення педагогічного процесу 4 та 6 курсів з англійською мовою викладання. Під час проведення практичного заняття викладач використовує індивідуальний підхід до кожного студента. Вивчення нового матеріалу відбувається у формі дискусії, під час якої студенти мають змогу з'ясувати для себе питання, які були незрозумілі в ході самостійної підготовки до заняття. Для цього використовуються навчальні фільми, мультимедійні презентації тощо [3].

Одним з основних методів контролю знань студентів, які навчаються англійською мовою, на нашій кафедрі є тестування, що дозволяє оцінити як базовий, так і підсумковий рівень знань [4]. Навчання англійською мовою допомагає студентам краще підготуватись до складання іспитів та роботи на батьківщині. Крім оволодіння теоретичними знаннями, студент має можливість аналізувати клінічну картину захворювання безпосередньо біля ліжка хворого, що є надзвичайно важливим фактором у підготовці лікаря. Важливою складовою підготовки студентів на кафедрі є опанування практичних навичок роботи з пацієнтом – студент має вміння збирати скарги, анамнез захворювання

та життя, проводити фізикальний огляд, виявляти клінічні симптоми; призначати лабораторні й інструментальні методи дослідження; інтерпретувати дані рентгенологічних досліджень, УЗД, методику проведення рН-метрії, дуоденального зондування, езофагогастродуоденоскопії, вміння диференціювати захворювання, призначати лікування, проводити первинну і вторинну профілактику [5, 6]. На циклі гастроентерології студенти вчать розпізнавати основні симптоми і синдроми при захворюваннях органів травлення, ознайомлюються з методами дослідження в гастроентерології, показаннями до їх застосування, методикою виконання, діагностичною цінністю кожного з них, а також самостійно трактувати результати проведених досліджень [7]. На кафедрі розроблений комплексний підхід до організаційного та науково-методичного забезпечення навчального процесу. Для покращення засвоєння навчального матеріалу студентам проводиться демонстрація наукових медичних фільмів з їх поясненням та обговоренням, розбір стендів. Розроблені набори тестових завдань для поточного та кінцевого рівнів знань і клінічні завдання з невідкладних станів, які зможуть допомогти студентам детально та реалістично уявити ситуацію. Розбір клінічних задач дає можливість студентам засвоїти тактику лікування та алгоритм виконання основних лікарських маніпуляцій, навчатись клінічного мислення [3, 4].

Готуючи практичне заняття з іноземними студентами, викладачі ретельно продумують структуру заняття, окреслюють проблему поширення кожного захворювання та основні методи лікування і профілактики. Студент, окрім практичних навичок та теоретичного матеріалу, вчиться творчо підходити до вивчення та засвоєння матеріалу, до вміння відокремлювати головне від другорядного, вміння користуватися набутими знаннями. Хочеться відмітити, що глибоке та систематичне оволодіння знаннями і професійною майстерністю можливе тільки при регулярному відвідуванні практичних занять, тому на кафедрі для студентів англomовного викладання вживаються дієві заходи для покращення навчальної дисципліни та успішності, створені необхідні умови для консультацій і відробок. Читання лекцій та проведення практичних занять проводиться англійською мовою, яка, як було зазначено, для більшості студентів не є рідною. Окрім того, спілкування зі студентами утруднене за рахунок їхньої вимови. Ті записи, якими студенти намагаються зафіксувати лекційний матеріал, на-

гадують уривки думок і часто не несуть інформації для підготовки до практичних занять. Завдяки вихованню та простій ввічливості студенти не показують, що не зрозуміли матеріал під час лекцій та практичних занять, але пізніше виявляється, що суть проблеми вони не засвоїли. Ми дійшли висновку, що при поясненні матеріалу потрібно використовувати англійську термінологію, дублюючи її латинською та українською. Основний лекційний матеріал краще подавати у вигляді логічних схем та таблиць з мінімальним текстовим навантаженням. Це покращує контакт зі студентами та позитивно позначається на результатах. В останні роки викладачі кафедри активно залучають англомовних студентів до участі у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, де гуртківці регулярно отримують дипломи за призові місця: у цьому році наші студенти зайняли 2 призові місця у галузі “Гастроентерологія” на міжнародних медичних конгресах студентів та молодих учених.

Список літератури

1. Бідучак А. С. Оптимізація процесу навчання іноземних студентів з історії медицини / А. С. Бідучак // Актуальні питання якості медичної освіти : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку), 12–13 травня 2016 року. – Тернопіль, 2016. – Ч. 1. – С. 130.
2. Закон України “Про вищу освіту” // Освіта. – 2015. – 4 квітня.
3. Інноваційні технології та методологія викладання фтизіатрії студентам з англомовною формою навчання в умовах євроінтеграції медичної освіти / Л. І. Білозір, І. Г. Ільницький, О. П. Костик [та ін.] // Український пульмонологічний журнал. – 2013. – № 1. – С. 52–56.
4. Каратеева С. Ю. Особливості викладання хірургічних дисциплін іноземним студентам / С. Ю. Каратеева // Буковинський медичний вісник. – 2013. – Т. 17, № 1 (65). – С. 209–210.

References

1. Biduchak, A.S. (2016). Optymizatzia protsesu navchannia inozemnykh studentiv z istorii medytsyny [Optimization of the educational process of the history of medicine for Foreign students]. *Materialy XIII Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu Aktualni pytannia yakosti medychnoi osvity (z dystantsiinym pidiednanniam VM(F)NZ Ukrainy za dopomohoiu video konferents zviazku – Proceedings of the 13th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation Actual Questions of Quality of the Medical Edu-*

Актуальним залишається питання літератури для англомовної форми навчання. В нашому університеті наявні базові навчальні посібники. Колективом кафедри були видані два підручники з основ внутрішньої медицини англійською мовою для студентів 4 і 5 курсів, де є розділ з гастроентерології.

Висновки. 1. Динамічне забезпечення педагогічного процесу новітніми інформаційними технологіями, систематичне оновлення навчальних матеріалів, включаючи стендові і тестові завдання, сприяють постійному підвищенню компетенції майбутніх професіоналів.

2. Якісна підготовка студентів з англомовною формою навчання з гастроентерології вимагає заходів з узагальнення здобутого теоретичного та клінічного матеріалу, формування у студента практичних навичок.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні нових методів підготовки англомовних студентів 4 та 6 курсів.

5. Пантелеєнко Л. В. Проблеми та перспективи в навчанні англомовних студентів на кафедрі неврології / Л. В. Пантелеєнко // Актуальні питання якості медичної освіти : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку), 12–13 травня 2016 року. – Тернопіль, 2016. – Ч. 1. – С. 240.

6. Удосконалення практичних навичок у студентів VI курсу в контексті кредитно-модульної системи на кафедрі госпітальної хірургії / О. С. Никоненко, О. В. Губка, Д. А. Децик [та ін.] // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Тернопіль, 2014. – С. 230–233.

7. Балацька Л. П. Методологічні параметри самостійної роботи студентів / Л. П. Балацька, Г. Д. Олексів // *Young Scientist*. – 2015. – № 2 (17). – С. 11–14.

cation (with remote joining HM(f)EI of Ukraine by video conferencing). May 12-13. Ternopil [in Ukrainian].

2. (2015). Zakon Ukrainy “Pro vyshchu osvitu” [Law of Ukraine on Higher Education]. *Osvita – Education* [in Ukrainian].

3. Bilozir, L.I., Ilnytskyi, I.H., & Kostyk, O.P. (2013). Innovatsiini tekhnolohii ta metodolohiia vykladannia ftyziatrii studentam z anhlomovnoiu formoiu navchannia v umovakh yevrointehratsii medychnoi osvity [Innovation technologies and methodology of Phthisiology teaching

for English speaking students in the conditions of European integration of medical education]. *Ukrainskyi pulmonologichnyi zhurnal – Ukrainian Pulmonology Journal*, (1), 52-56 [in Ukrainian].

4. Karatieieva, S.Yu. (2013). Osoblyvosti vykladannia khirurhichnykh dystsyplin inozemnym studentam [Peculiarities of teaching surgical disciplines for foreign students]. *Bukovynskyi medychnyi visnyk – Bukovynian Medical Journal*, 17, 1(65), 209-210 [in Ukrainian].

5. Panteleienko, L.V. (2016). Problemy ta perspektyvy v navchanni anhlovnykh studentiv na neurolohii [Problems and prospects in studying English speaking students at the Department of Neurology]. *Materialy XII vseukrainskoi nauk.-prakt. konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu Aktualni pytannia yakosti medychnoi osvity z dystantsiinym pidiednaniem VM(F)NZ Ukrainy za dopomohoiu video konferents zviazku – Proceedings of the 13th All- Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation Actual Issues of Quality of the Medical Education (“with remote joining HM(F) E of Ukraine by video conferencing)*. May, 12-13. Ternopil [in Ukrainian].

6. Nykonenko, O.S., Hubka, O.V., & Detsyk, D.A. (2014). Vdoskonalennia praktychnykh navychok v studentiv VI kursu v konteksti kredytno modulnoi systemy na kafedri hospitalnoi khirurhii [Improvement of practical skills for VI course students in the context of credit-transfer system at the Department of Surgery]. *Materialy vseukrainskoi naukovy praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu Dosiahnennia i perspektyvy vprovadzhennia kredytno modulnoi systemy, orhanizatsii navchalnoho protsesu vyshchykh medychnykh i farmatsevtichnykh navchalnykh zahladakh Ukrainy – Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation Achievements and Prospects of Introduction of Credit-transfer System, Organization of Educational Process in Higher Medical and Pharmaceutical Educational Institutions of Ukraine*, 5. Ternopil [in Ukrainian].

7. Balatska, L.P., & Oleksiv, H.D. (2017). Metodolohichni parametry samostiinoi roboty studentiv [Methodological parameters of independent work of students]. *Young Scientists*, 2 (17), 11-14 [in Ukrainian].

Отримано 27.09.17

Електронна адреса для листування: lykhatskagv@tdmu.edu.ua